

הגבר האלגנטי לובש אקודה, והילדים

את תייהרם

מאת אורי אבנרי

מדכה אלזובט ואלוף־משנה גריבאס הסתכלו זה בזה. הם היו תלויים אחד מול השניה בחדר־הרישום של שדה־התעופה של ניקוסיה. המלכה חיכה, חיך עדין ולבבי, כאילו רצתה לומר שהיתה ברצון מחייכת יותר, אלא שהיא מלכה וזה לא מתאים. גריבאס לא חיך כלל. הוא נראה זועף ובלתי־מגולח. זה לא היה ההבדל היחיד בין שני האישים. תמונת המלכה היתה בצבעים מרהיבים ומסגרת נאה הקיפה אותה. גריבאס נאלץ להסתפק במדועה לבנה, ללא זכוכית או מסגרת. היא הכריזה כי כל המוסר אותו לידי השלטונות יוכה בפרס של 10 אלפים לירות שטרלינג.

למרות קיפוח זה, נראה גריבאס מעניין יותר.

***

עברי, צעק עברית

הראונה הראשונה של כל ישראלי, בעוברו את מיתר־ההתלהט של שדה־התעופה, היא איך לא להיירג. מאחר שכל ישראלי משוכנע לגמרי שהוא דומה בדיוק לאנגלי, אין זאת בעיה קלה.

רוב הישראלים פותרים אותה בעזרת עורך הארץ. הם לוקחים את עתוננו (התאריך לא חשוב), מקפלים אותו היטב, ותוחבים אותו לכיס, כך שהכותרת העברית הגדולה תזדקק מיד לעיני כל טרוויסט. משום מה אין איש משתמש בלחוב או בהבוקר. באופן אינסטינקטיבי מרגיש כל אחד שרק הארץ יעשה את הרושם הדרוש על זורקי הפצצות.

דרך שניה היא לדבר עברית בקול רם. תוך כדי קריאות וצעקות. זה גם הרבה יותר קל, מפני שכל ישראלי מדבר ממילא בקול רם. שלושים החיילים הבריטיים, ששימשו כסבלים בשדה־התעופה (מפני שסבל אזרחי יכול לסבול גם פצצות), לא השמיעו אף הגה אחד. באולם, דממה של בית־קברות — עד שנכנסו שני הישראלים הראשונים. מיד התמלא המולה עליזה, של השאירה כל ספק ביחס למצוא בעליה.

הצרה היא רק שישראל בודד אינו יכול להשתמש באמצעי־מגן זה. גם הישראלי ביותר אינו יכול ללכת ברחוב ולצעוק לעצמו בעברית. אך גם לו אין זה לדאוג. לקפריסאים יש סימן־היכר השאי המזהה מיד כל ישראלי.

הישראלי נושא תמיד עמוס חבילות. האנגלים סוחבים רק את אקדחיהם. אבל הישראלי נושא מסען גדול: צעצועים לילדה, חלוק־בית לאשה, מתנות לכל ידידי דים וגם אי־אלה הפצים לעצמה. שלעולם לא ישתמש בהם בהגיעו הביתה.

אפשר להשיג את הכל הרבה יותר זול בארץ. התוצרת הישראלית גם טובה יותר. אולם כל ישראלי מוחד פחד־מות שאם יבוא הביתה בידיים ריקות יהיה ללעג ולקלס, ואשתו לא תסלח לו לעולם.

***

אקדה וביקיני

קיראניה היא עיר יפה מאד, כמעט כמו עכו. כמו עכו יש לה מבצר גדול, ולפני המבצר מעגן עתיק קטן. גם דגל כחול־לבן אינו חסר, רק שזה הדגל הלאומי של יוון, המתנופף מעל למושבו של נציג הכנסיה. שום אדם אחר אינו מעז להניף את הדגל הזה.

ליד המיבצר ישנה מסעדה אנגלית קטנה. על המרפסת יושבים כמה אנגלים ואנגליות, המסתכלים בעיניים זוגיות בכוס הבירה העומדת לפנייהם. הם לבושים בחליפות טרופיות קלות. החולצות לבנות ומגוהצות יפה, והעניבים שקטה ומסודרת. מעל למעיל החליפה הם לובשים חגורת־כד בצבע חאקי, וממנה תלוי אקדה תופי.

האקדה הוא לבושו של הגבר האלגנטי. אדם הגון לא יעלה על דעתו לפשוט אותו בפרהסיה. גבר בלתי־מאוקדח היה מעורר, מן הסתם, תדהמה גדולה יותר בקלוב מאשר אשה בבגדיים ביקיני.

***

גריבאס אמר

ברחוב הים עומד ישראלי שתויל־למחצה ומנסה ללמוד את המלים היווניות "יחי איוקה!" ו"בוז לאנגלים". כמה חברה מן הנוער המקומי משתדלים להכניס אותו לענינים באנגלית רצוצה.

ישנם עוד כמה קפריסאים בוגדים שאינם רוצים שהאנגלים יצאו. אחרי שאלה ייעלמו מן האי, גרשה את האנגלים אפילו בלילה אחד.

ביתנים עוד יש צרות. הנה, למשל, הבחורה הזאת בחציאת האדומה. היא יושבת על אנגלי, האנגלי יושב על הנדנדה, וכל השלושה, הנדנדה, האנגלי וההצאית האדומה — מתנדנדים בעליות לעיני הבריית. בלי בושה, אבל הצעיר הקפריסאי נראה כאילו היה מוכן להתחלק עם האנגלי. יחי איוקה!

איוקה מתחרז עם "תחיה קאריוקה". אם אינך בקי ברקדניות־בסן מצריות, אתה יכול לחרוז את זה עם "היי, ג'וקר!" כבר נהג המונית, שהביא אותנו מניקוסיה לקיראניה, הסביר לנו: "כל היוונים הם איוקה!"

כי וזהי ארץ מפגרת. אין סיוון, אין סכונות יוונית, אין פורשים ואין מלחמה בפורשים. כל היוונים תומכים במחתרת. כולם שונאים את האנגלים, וכל אחד מוכן להגיד לך זאת כפה מלא. ככל הזדמנות, מבלי לתהות הרבה על קנקנך, בראש מלחמת־השחרור עומד הארכיבישוף הגולה, שהוא ראש הכנסייה העצמאית של קפריסין, ובראש המרד עומד גריבאס, אלוף משנה של הצבא המלכותי היווני.

למלים "גריבאס אמר" הן סוף פסוק, סיום לכל יכוח. גריבאס אמר שאסור להרוג צרפתים, לא הורגים צרפתים. גריבאס אמר לשובות. שובתים. כאמור, עם פרמיטיבי שאינו יודע איך לארגן תנועת־מרי כמו שלנו, הסוף יהיה שהאנגלים יחזירו את האי ליוון, ואז תהיה קפריסין אחד האזורים העניים ביותר של אחת המדינות העצמיות ביותר בעולם. יחי איוקה. כמו כן, יחי החופש.

***

בריחה בדי זקן

היך לארץ? שטויות. גם קפריסין היא ארץ־ישראל. לולא גירשנו את האנגלים, הם היו מביאים עוד היום מעפילים לקפריסין. לא־טראס היינו הופר כים לרוב, שולחים לשם את בגין או את יגאל אלון, משחררים את הארץ מן הכובש

ספרים

ביקורת

בן ללא הורים

יש לשבור חרם בלתי מובן זה! קריאה זו לא יצאה מפי נציג ישראל באו"ם. בעת דיון על חופש השייס בסואץ. היא באה מפי בעל הוצאת הספרים לדורי, בנימין גפנר, חלוץ הספר המוסיקאי העממי בארץ. כוונה כלפי קבוצה קטנה של מבקר־ים ספרותיים ומוסיקאים, שנאספו בשבוע שעבר כמועדון מילוא התלאביבי לרגל הופעת חכרך הראשון של האנציקלופדיה של גדולי המוסיקה ויצירותיהם (ראה להלן).

בקריאתו הרגשת התריע גפנר נגד היתעלמות המתמדת של המבקרים למיני־הב מקימו של הספר המוסיקאי. הרצאתו הקצרה ציירה באוזני הנאספים תמונה קודרת ביותר: הספר המוסיקאי, אשר הכנתו דורשת דיוק רב והוצאות גדולות, מותרת מלכתחילה על מרבית קוראי הספר העברי. אולם הצרה היא שאפילו חובבי המוסיקה אינם נמשכים ביותר אל ספרים אלה. כך, למשל נמכר הספר בראמס מאת גייירינגר, שהופיעה בהוצאת לדורי, באלף טפסים בלבד.

הסיבה לשפל זה בשוק הספרים המר־סיקאיים הינה, לדברי גפנר, פשוטה ביר־תר: "הקהל אינו יודע כלל על קיומם של ספרים אלה. הנמכרים רק בערים הגדולות, היות והעתוננים אינם כותבים עליהם אף מלה אחת. רק שני עתוננים ישראליים — העולם הזה וקול העם — מפרס־מים ביקורת בקבועות. הספר המוסיקאי הפך אצלנו לבן ללא הורים. הביקורת הספרותית אינה נוגעת בו, היות ואין הוא ספרות. הביקורת המוסיקאית אינה נוגעת בו, היות ואין הוא מוסיקה..."

המבקר ידעה עברית. המבקר־ים, אשר הספיקו בינתיים לשנות קפה ולאכול עוגות על חשבון הוצאת לדורי, נתקפו מבוכה, מיהרו למצוא תירוצים שונים להעדר הביקורת. המבקר המוסיקאי של על המשמר טענה בפשטות כי היא לא קיבלה אף ספר אחד מספרי־ההוצאה באמצעות המערכת, הופתעה לשמוע מפי גפנר כי הוא פנה אל מערכת עיתונה פעמים מספר, נענה כי כל ביקורת לא תיכתב, היות והמבקר המוסיקאי אינה שולחת בעברית. קראה המבקר הנרגזת: "איזו חוצפה! שלשתי יפה בעברית עוד לפני עשרים וחמש שנה!"

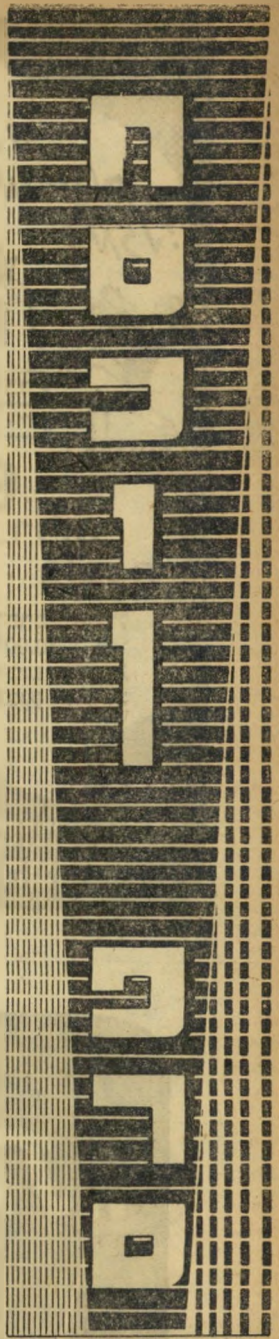
תרגום

בראמס נרדם

האנציקלופדיה של גדולי המוסיקה ויצירותיהם (מאת מילטון קרוס ודוד אבן, הוצאת "לדורי", 607 עמודים). "קל יותר להוריד את המוסיקה אל ההמונים מאשר לתעלות את ההמונים אליה." סיסמה זו של המלחין האמריקאי ג'ורג' גרשווין, נתקבלה במלואה על־ידי שני המוסיקאים האמריקאים, אשר ניגשו לחיבור ספר זה. הוצאה: אנציקלופדיה מוסיקאית עממית.

רבותיו של האנציקלופדיה הושגה על־ידי חלוקת כל ערך לשלושה חלקים: חיי המוסיקאי, המוסיקה שלו, ניתוח יצירתו העיקריות. החלק הקריא ביותר לגבי הקורא הלא־מוסיקאי הוא, כמובן, חלק התולדות. כאן עשו מחברי האנציקלופדיה דבר, הגובל לדעת מוסיקאים רבים בחילול־הקודש: הם הורידו את אלילי המוסיקה מעל כנר־הם המוהבים, החזירו אותם לדרגת בני־מתהוה רגילים, על־ידי תיאור פרטים פר־קאנטיים בחייהם. אחדים מן הפרטים:

- הקהל שנכח בהצגת הבכורה של כומן, האופרה הגדולה של ז'ורז' ביוז שנוצרה בפאריס ב־3 במרס 1875, נודע־זע למראה סצינה בלתי מסרית ביותר: חברותיה של כומן עישנו על הבמה!
- בשנת 1853 נתקיימה פגישה היסטורית ביימאר, גרמניה, בין המלחין פראנץ ליסט והמלחין יוהאנס בראמס. ליסט ניגן אחדות מיצירותיו של בראמס, התפעל מהן, נגן מיד לאחר מכן שתי יצירות משלו, גילה למרבית זועתו כי בראמס נרדם.
- אילו היה מעתיק תווים וריו בן ימינו בא להעתיק את כל היצירות של באך, היה עליו להקדיש שבועים משנות חייו למלאכה זו.

בית ספר לנהגות "החץ"
בחדרת אברהם כהן ת"א, רח' מנדלי 6, מעבשיו גם שעורים על וספה

אויבי הנוער מחלות המין
מאת הר"ר מרדכי זידמן